

Aluetason tapaaminen – nykytila ja jatkon suunnittelu

Asko Leppilampi

Alueellinen yhteistyö on kuntien opetussuunnitelmatyön kehittämisen merkittävä voimavara. Eri kunnissa tehtävän OPS-työn vertailu ja toisilta oppiminen säästää sekä aikaa että rahaa. Kun opettajat tutustuvat toistensa toimintaan, yhteistyö johtaa parhaimmillaan uusiin oivalluksiin ja yli kuntarajojen ulottuvaan opetukseen (yhteiset opettajat, projektit, täydennyskoulutukset). Tässä menetelmäkortissa kuvataan eräs esimerkki aluetapaamisen toteuttamisesta. Aluetapaamisen tavoitteena on tutustua alueen kuntien OPS-toimintaan ja suunnitella tulevaisuuden yhteistyötä nykytilan pohjalta.

Seuraavassa on yhteistoiminnallisen oppimisen filosofian mukaisesti laadittu yksityiskohtainen esimerkki aluetapaamisen toteuttamiseksi (vrt. Leppilampi & Piekkari, 2001. Opitaan yhdessä).

Työskentely-ympäristön luominen

Materiaalit: valtakunnallisen arvioinnin yhteenvedot kopioituina, fläppi- eli lehtiötäulu ja paperia, tussit, maalarinteippiä ja/tai tietokone ja projektori.

Fyysinen ympäristö: riittävän kokoinen miellyttävä tila, jossa on helposti liikuteltavat kevyet pöydät ja tuolit.

Pelissäntö: jokainen on valmis raportoimaan.

Aikavaraus: klo 8.30–16.

Luonnos päivän kulusta

Kahvi ja voileipä

Avaus

- Esimerkiksi isäntäkunnan sivistystoimenjohtaja avaa tilaisuuden.
- Vetäjä tai vetäjät esittäytyvät, työskentelyn pääperiaatteet esitellään ym.
- Käydään läpi seminaaripäivän päätavoitteet ja rakenne.

Tutustuminen sekä yhteisten tavoitteiden ja pelissäntöjen luominen

- Jokainen etsii itselleen parin (parin osapuolten tulee olla eri paikkakunnilta).
- Parit haastattelevat toisiaan ja selvittävät toistensa nimen, syntymäpaikan, työpaikan ja tehtävän sekä sen, miten toinen on ollut mukana OPS-prosessissa.
- Parit esittäytyvät seisaalleen nousten.
- Esittelykierroksen jälkeen kukin kirjoittaa paperille kaksi tai kolme tärkeintä asiaa, joita toivoisi päivän kuluessa käsiteltävän.

- Jokainen etsii itselleen pariksi uuden henkilön, jota ei entuudestaan tunne tai jota tuntee vain vähän.
- Parit esittelevät toisilleen kirjaamansa tavoitteet ja valitsevat niistä kaksi tärkeintä.
- Parit etsivät toisen parin ja käyvät keskustelua, jonka aikana valitsevat kaksi yhteistä tavoitetta.
- Sovitaan pelisäännöt:
 - ◆ jokainen on valmis raportoimaan
 - ◆ pidetään kiinni aikatauluista
 - ◆ käden nosto = ryhmätyö seis.
- Vetäjä pyytää ryhmiä sopimaan keskenään, kuka on A, B, C ja D.
- Vetäjä pyytää jokaisesta ryhmästä esimerkiksi B:tä sanomaan yhden tavoitteen, joka kirjataan fläpille tai tietokoneelle. Kaikkien ryhmien B sanoo yhden tavoitteen. Jatketaan vastaajia vaihdellen, kunnes kaikki tavoitteet on kirjattu.
- Keskustellaan yhdessä ja kiteytetään tavoitteet.

Tutustumista osallistuvien kuntien OPS-toimintaan

- Osallistujat asettuvat istumaan kuntakohtaisiin ryhmiin.
- Jokainen ryhmä työstää fläpin ja valmistautuu myöhemmin esittelemään oman kuntansa OPS-toimintaa sen avulla.
 - ◆ Ryhmät kirjaavat fläppiin tekstin (ja havainnollistavien piirrosten) avulla viimeisimmän OPS-prosessinsa; sen hyvät ja huonot puolet.

Tauko, kun on työskennelty 1,5 tuntia

Ryhmätöiden purkaminen

- Kukin ryhmä esittelee fläppinsä (2 esittäjää/ryhmä).
- Muut esittävät tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä, jotta ymmärtävät asian oikein.

Jatkon suunnittelua

- Muodostetaan kolmen tai neljän hengen sekaryhmiä siten, että jokaisessa ryhmässä jäsenet ovat eri kunnista eivätkä ole tänään vielä työskennelleet samassa ryhmässä.
- Ryhmät laativat oman suunnitelmaluonnoksen siitä, miten OPS-prosessia alueella jatketaan. Tavoitteena pidetään sitä, "ettei OPS-tuli sammuisi".
- Yhdistetään ryhmät toisiinsa siten, että syntyy osallistujien määrästä riippuen esimerkiksi neljä 6–8 hengen ryhmää: ryhmät A, B, C ja D.

- Ryhmät jatkavat työskentelyä ja työstävät fläpin, jonka jokainen on valmis esittämään muille näyttelykävelyn aikana.

LOUNAS sopivassa kohdassa

Lounaan jälkeen

- Jatketaan ryhmätöitä, jos ne ovat vielä kesken.
- Ripustetaan fläpit seinälle vetäjän osoittamiin paikkoihin järjestykseen A, B, C ja D.
- Jakaudutaan sekaryhmiin siten, että jokaiseen ryhmään tulee henkilö kustakin ryhmästä A, B, C ja D.
- Hajaudutaan niin, että jokaisen fläpin eteen tulee yksi tai kaksi edustajaa jokaisesta ryhmästä.
- Aloitetaan esitykset siten, että jokaisen fläpin edessä sen tekemiseen osallistunut henkilö esittelee fläpin sisällön. Sovitaan ajaksi noin kymmenen minuuttia, sen mukaan, miten aikataulu antaa myöten. Varataan aikaa keskusteluun ja tarkentaviin kysymyksiin ryhmän kesken. Mikäli keskustelun aikana tulee uusia oivalluksia, ne lisätään fläppiin erivärisellä tussilla (jotta seuraava esittelijä osaa varautua "yllätykseen").
- Kaikki ryhmät siirtyvät yhtä aikaa seuraavan fläpin eteen. Jatketaan esityksiä ja keskusteluja ja edetään taululta toiselle, kunnes jokainen on tutustunut kaikkiin tauluihin.
- Sovitaan, ketkä kirjoittavat fläpit puhtaaksi ja miten ne jaetaan (esim. ryhmäsähköpostina kaikille osallistujille).

Päiväkahvi sopivassa kohdassa

Kahvin jälkeen

- Mennään kuntakohtaisiin ryhmiin (tarvittaessa kahden tai kolmen naapurikunnan edustajat menevät yhteen siten, että ryhmien koko on noin viisi henkilöä).
- Ryhmät laativat esiin nousseiden ideoiden pohjalta suunnitelman oman kunnan/alueen OPS-työn kehittämiseksi (toimenpiteet, priorisointi, vastuuhenkilöt, aikataulut).
- Ryhmät esittelevät lyhyesti oman suunnitelmansa esimerkiksi kalvon avulla.

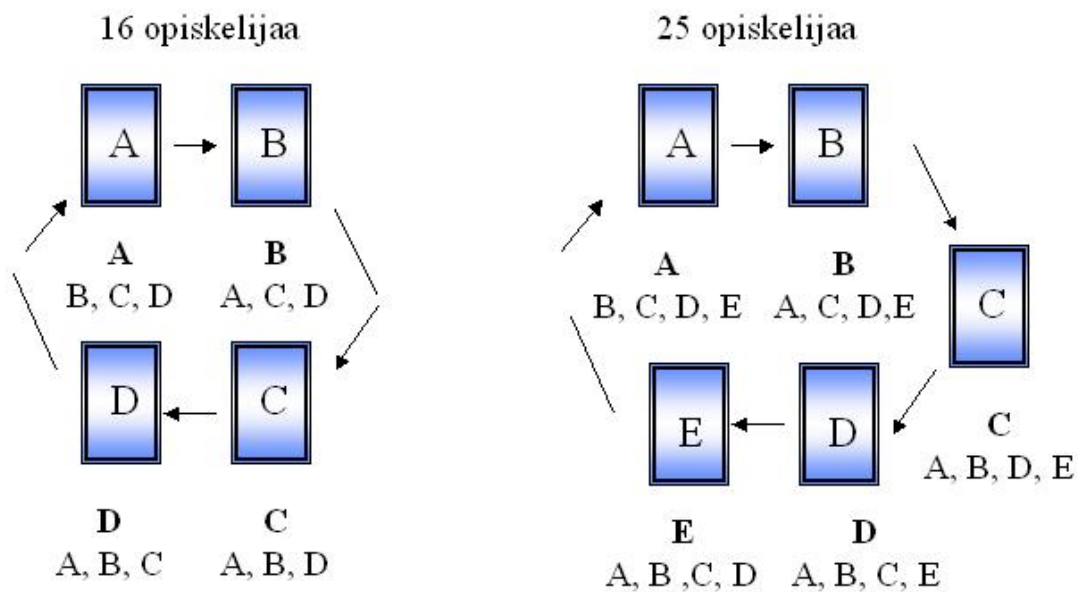
Kokemusten jakaminen, arviointi, soveltaminen ja jatkon suunnittelu

- Keskustellaan aluksi omista ryhmissä siitä, miten kukin koki päivän.
- Jos aikaa jää, mietitään myös, kuinka tehokasta työskentely oli, miten se liittyi nykyaikaiseen opimiskäsitykseen ja kuinka hyvin se vastasi opetussuunnitelman perusteiden tekstiä? Kirjataan havaintoja fläpille tai tietokoneelle.

- Pohditaan, edistikö yhdessä tekeminen ja yksilöllinen ennakoivaltautuminen prosessia. Mitä johtopäätöksiä tästä voi tehdä jatkoa ajatellen?
- Pohditaan, missä muualla tällaista metodia voisi käyttää.
- Sovitaan seuraavan tapaamisen aika, paikka ja tavoitteet.

NÄYTTELYKÄVELY

esimerkkejä

Ohje: Kukin opettaa taulun sisällön aina, kun tullaan oman taulun eteen.
Vaihdot samanaikaisesti.

Kuvio on julkaistu kirjassa *Opitaan yhdessä. Aikuiskoulutusta yhteistoiminnallisesti*.

(Leppilampi, A. & Piekkari, U. 2001. *Opitaan yhdessä. Aikuiskoulutusta yhteistoiminnallisesti*. 3. painos. Pori: Asko Leppilampi Oy ja PRO koulutus ja konsultointi.)